

VSEBINA

PREDGOVOR	3
RECENZIJE	6
PRVO POGLAVJE	9
Prstne vaje brez podlaganja palca in prelaganja drugih prstov	9
DRUGO POGLAVJE	15
Vaje za palec in lestvice	15
Kromatična lestvica	25
TRETJE POGLAVJE	27
Dvojne velike terce v durovih lestvicah	27
Male kromatične terce	32
ČETRTO POGLAVJE	35
Vibrato gib, repeticije, oktave	35
Skoki	45
PETO POGLAVJE	47
Akordi	47
Arpeggio	61
Citati Fryderyka Chopina	76
Povedali so o Chopinu	77
VIRI IN LITERATURA	78

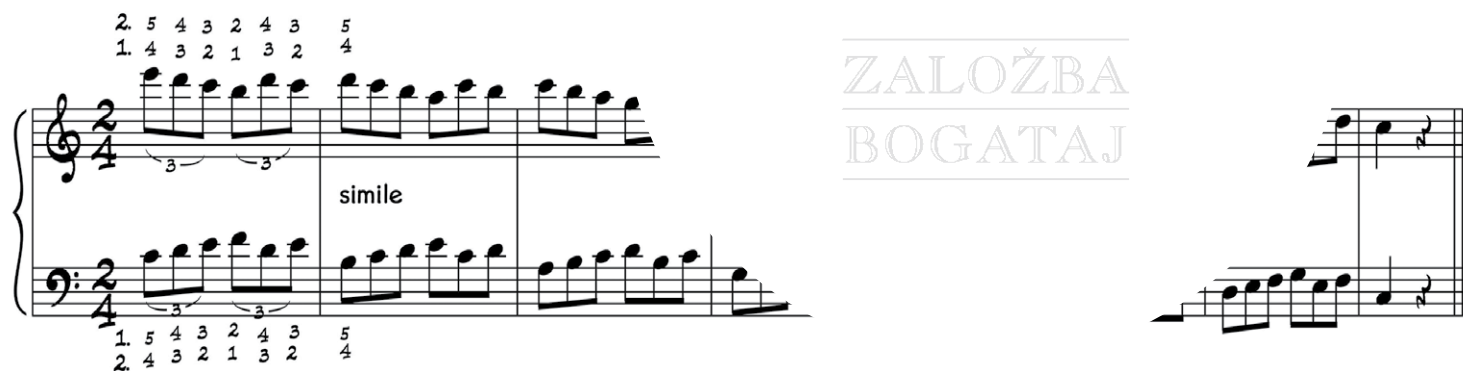
PRVO POGLAVJE

Prstne vaje brez podlaganja palca in prelaganja drugih prstov

Ruski profesor Jevgenij Timakin² je zelo pogosto vodil tečaje za klavirske pedagoge v bivši Jugoslaviji. Izjemen poznavalec primarnega klavirskega pouka je bil tudi recenzent moje začetnice Dober dan, Ciciban, ki temelji na slovenski ljudski pesmi, in dobrohoten svetovalec nekaterih pedagoških rešitev³ Timakinovi tečaji s predstavitvijo ruskega začetnega pouka na muzikalni osnovi so bili zelo dobro obiskani. Njegove tehnične in obenem muzikalne rešitve so citati raznih ruskih ljudskih pesmic. Nekaj primerov pa je vseeno zapisal kot »navadne« tehnične vaje. Zelo enostavni sta naslednji: prva za tri in druga za štiri prste.

Primer 1 - 1 (J. Timakin)

Primer 1 - 2 (J. Timakin)

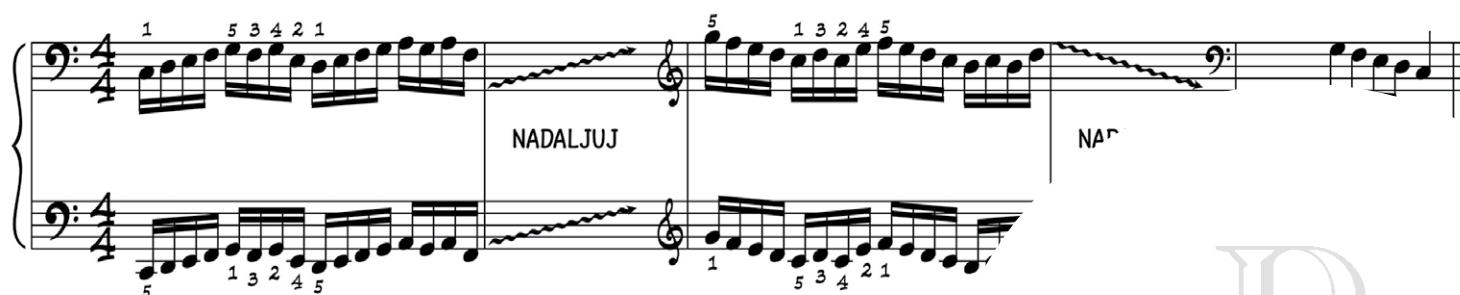
Tej vaji lahko dodam slovensko ljudsko pesmico, ki sem jo priredil za mojo klavirsko začetnico Po belih in črnih tipkah (razširjeno različico začetnice Dober dan, Ciciban), uvaja pa legato igro treh prstov.

² Več kot 30 let je bil vodilni profesor v Centralni glasbeni šoli v Moskvi.

³ Prof. klavirja zagrebške in ljubljanske Akademije za glasbo Jakša Zlatar je prevedel Timakinovi knjigi Klavirska pedagogija in Vježbanica za klavir (Zagreb, 1998).

V nadaljevanju navajam nekaj primerov v množici tehničnih vaj raznih avtorjev. Prof. Janko Ravnik⁴, pri katerem sem na AG v Ljubljani študiral od 1954 do 1959, mi je posredoval naslednjo vajo petih prstov v ambitusu kvinte s sekvencami:

Primer 1 - 4 (J. Ravnik)

Kot dopolnilo predlagam mojo aplikacijo v pentatoniki. Razmik med prsti j pomanjkanje vaj po črnih tipkah.

Primer 1 - 5 (I. Dekleva)

Francoska pianistka in pedagoginja Marguerite Long (1874-1966), ki je prva izvedla nekatere skladbe Debussyja, Ravela, Milhauda in drugih, priporoča kar 25 petprstnih vaj⁵, od katerih sem izbral dve (leva igra oktavo nižje):

Primer 1 - 6 (M. Long)

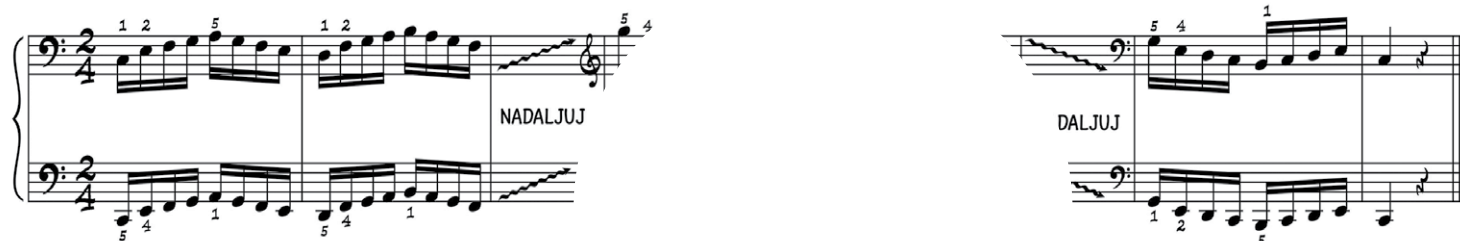
⁴ AG v Ljubljani je leta 2007 izdala tematsko publikacijo JANKO RAVNIK – 1891-1982 z mojim esejem Poslušaj pojoči zven klavirja – Janko Ravnik, klavirski pedagog. S posnetki sem ga vključil tudi v moj TV cikel Po belih in črnih tipkah – Slovenska klavirska glasba, prav tako pa je večkrat omenjen v moji biografiji Igor Dekleva – Franc Križnar, Živeti z glasbo.

⁵ Le PIANO de Marguerite Long (Ed. Salabert).

Primer 1 - 7 (M. Long)

Na začetku svojega instruktivnega zvezka *Le Pianiste – Virtuose* (v nemškem in angleškem prevodu *Der Clavier-Virtuose – Pianist Virtuoso*) francoski pedagog Charles-Louis Hanon navaja 60 različnih vaj. Prvih 31 temelji na premikanju po klaviaturi navzgor in navzdol v sekvencah. Kot obrazec za vse vaje priporoča kar 22 različnih ritmov, akcentuiranj itd., kar pa naši pedagogi že poznajo. Navajam dve njegovi vaji v ambitusu sekste:

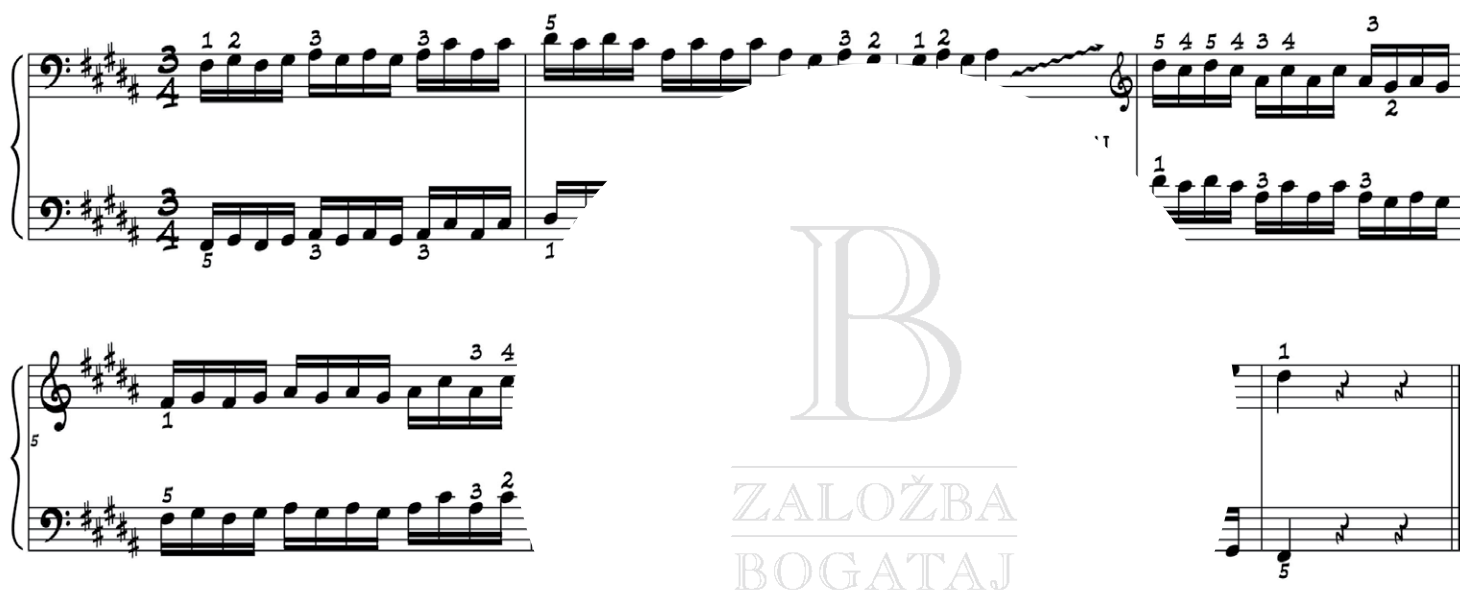

Primer 1 - 8 (C. L. Hanon)

Primer 1 - 9 (C. L. Hanon)

V razponu sekste dodajam še dve lastni vaji po črnih tipkah. Prva je lažja, druga pa zahteva nekaj več prstne telovadbe z različnimi razmiki.

Primer 1 - 10 (I. Dekleva)

Primer 1 - 11 (I. Dekleva)

Naslednjo zelo zanimivo vajo v kromatičnem postopu navaja M. Long »povzeto po Tausigu«:⁶

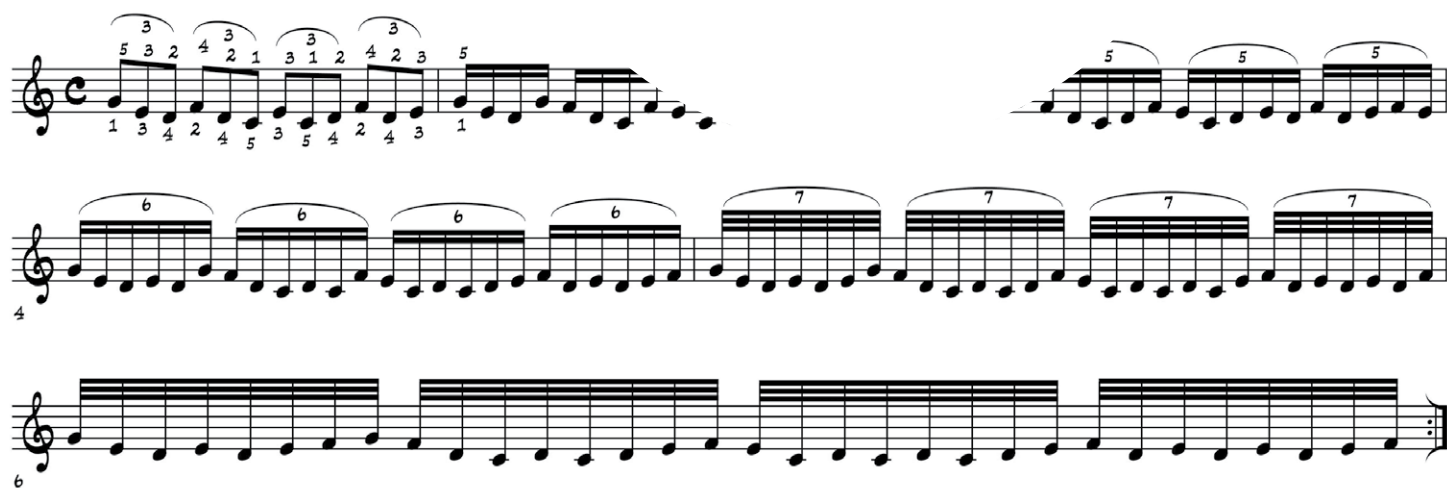

Primer 1 - 12 (K. Tausig)

Alfred Cortot⁷ v svojem obširnem delu Principes rationnels de la technique pianistique (v italijanskem prevodu: Principi razionali della tecnica pianistica (Ed. Suvini -Zerboni, Milano) navaja zanimive vaje s stopnjevanjem hitrosti:

Primer 1 - 13 (A. Cortot)

Primer 1 - 14 (A. Cortot)

6 Karl Tausig (1841-1871) - nemški koncertni pianist, Lisztov učenec, profesor klavirja v Berlinu

7 Alfred Cortot (1877-1962) - francoski pianist in pedagog (moj profesor na Accademia Chigiana v Sieni)

Skoraj neznane so Lisztove Tehnične študije za klavir⁸ v 12 zvezkih (knjigah) na skupno čez 400 straneh. Iz prvega zvezka izdvajam dve vaji za jačanje in neodvisnost posameznih prstov, v kombinaciji s staccatom (Lisztovo navodilo) in položajem določenih prstov na črnih tipkah. Znana je Lisztova sproščena drža roke z bolj iztegnjenimi prsti.

Primer 1 - 15 (F. Liszt)

Primer 1 - 16 (F. Liszt)

Cortot za neodvisnost prstov tudi priporoča vaje z držanimi notami. Citiram dve: z ležečim palcem oz. petim prstom v levi roki in obratno. Pri tem poudarjam, da naj bo naslon na ležečo tipko zelo rahel, šestnajstinke pa naj se za vajo igrajo tudi v staccatu:

Primer 1 - 17 (A. Cortot)

Primer 1 - 18 (A. Cortot)